

Prima instanță – (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) D.Dulghieru
Instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) I.Cimpoi, A.Danilov, I.Secrieru

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președinte – Iulia Sîrcu,

judcători – Galina Stratulat, Dumitru Visternicean, Nina Vascan, Dumitru
Mardari,

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” cu privire la încasarea prejudiciului material și a venitului ratat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018, prin care s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2017 și s-a pronunțat o hotărâre nouă de admitere a cererii de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim”,

c o n s t a t ă:

La 04 iulie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 156 486 lei, venitului ratat în mărime de 677 041 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat, că în baza contractului de vânzare-cumpărare din 14 februarie 2014, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” și Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro”, având calitatea de cumpărător, a procurat de la ultima, semințe de pepene verde crimson sweet vilmorin, achitând pentru acestea suma de 10 450 de lei, fapt confirmat prin factura fiscală nr. DV 3043412.

Reclamantul menționează că la momentul încheierii contractului pârâțul a garantat calitatea produsului achiziționat, asigurând cumpărătorului conformarea semințelor la standardele de calitate și lipsa viciilor, eliberând în acest sens și extrasul din certificatul de calitate nr.15 cu referire la certificatul de calitate nr.4623, eliberat de Laboratorul acreditat SM SR ISO/CEI al ÎS „Centru de Stat pentru Certificarea Materialului

Semincer", neavând nici un dubiu privind caracteristicile semințelor de pepene verde cumpărate, precum și productivitatea acestor garantate de vânzător.

La procurarea semințelor, Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” a prezentat cumpărătorului catalogul produselor comercializate ce includ caracteristicile și speciile pentru fiecare produs în parte, potrivit căruia specia crimson sweet reprezintă pepeni verzi foarte cunoscută, care se coace în decurs de 80-85 zile, după apariția plantei, pepenele fiind cu formă ovală de culoare verde cu dungi mai pronunțate, masa căruia variază de la 8 la 12 kg, cu un diametru de 30-35 cm, având gust dulce succulent, destinat pentru creșterea pe arii deschise, reprezentând o combinație perfectă între preț calitate.

Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” susține că semințele procurate au fost sădite în corespundere cu rigorile agrare prescrise pe terenul agricol cu suprafața totală de 13,53 ha, situat în satul Mereșeni, r-nul Hîncești, ulterior plantării fiind respectate etapele de pregătire și îngrijire, precum și toate măsurile agrotehnice firești procesului tehnologic de cultivare a pepenilor verzi, inclusiv aratul, discuitul, cultivatul, plivitul, prășitul, cositul între rânduri, prevenirea dăunătorilor și bolilor, alte lucrări necesare.

Cu toate acestea, reclamantul relevă că semințele nu au rodit, lotul de teren fiind lipsit de plantațiile așteptate, fapt rezultat în exclusivitate de calitatea necorespunzătoare a mărfii furnizate de către pîrît, care s-a dovedit a fi viciată, fără a corespunde parametrilor de calitate garantați la momentul apariției obligației. Circumstanțele date, au fost confirmate prin actul din 20 august 2014, întocmit la fața locului de către comisia din cadrul Direcției raionale pentru siguranța alimentelor Hîncești, totodată, fiind constatată respectarea procesului agrotehnic de cultivare a pepenilor, precum și întreprinderea acțiunilor necesare pentru cultivarea acestora.

Comisia nominalizată s-a deplasat la un teren agricol la o distanță de 800 metri, precum și în grădinile personale ale lui Victor Luca, Munteanu Serghei și Gaidamac Iurii, loturi, pe care au fost semănate aceleași semințe ca pe terenul prelucrat de reclamant, iar în concluzie comisia a constatat că starea plantelor din grădinile numiților sunt asemănătoare cu plantele de pepeni verzi cultivate pe terenul agricol litigant.

Totodată, comisia a remarcat că soiul crimson sweet este unul productiv, adaptat condițiilor de climă și sol din Republica Moldova fiind semănat în toate zonele de cultivare, iar la creșterea și dezvoltarea slabă a plantelor de pepeni verzi din cauza lucrărilor de întreținere și influenței nocive a unei substanțe chimice este puțin probabil.

Reclamantul a specificat că plantele cultivate pe terenul sădite cu semințele achiziționate au fost supuse testării și omologării, iar în concluzie Centrul de Stat pentru testarea și omologarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizatorilor, laboratorul de încercări „Atestarea și controlul calității pesticidelor”, a notat că plantele vii rezultate din semințele achiziționate și sădite în condițiile speței, nu conțin reziduri de ingrediente active de pesticide. Produsul comercializat de către pîrît nu a corespuns cerințelor de conformitate, caracteristicilor expuse, precum și standardelor de calitate corespunzătoare, caracteristici menționate chiar de către furnizor la data achiziționării respectivelor, iar reclamantul a fost lezat în activitatea acestuia drept rezultat al lipsei roadei așteptate, fiind suportate astfel și prejudiciu iminent.

Reclamantul consideră că prin prisma art.14, 602, 610 din Codul civil, este în drept să ceară despăgubiri din contul pârâtului în mărime de 156 486 lei, cu titlu de cheltuieli suportate la întreprinderea măsurilor agricole de sădire, cultivare și îngrijire.

De asemenea, a mai suportat cheltuieli de arendare a terenului agricol, în mărime 16 236 lei, costuri pentru lucrările tehnice în mărime de 52 140 lei și cheltuieli pentru achiziționarea combustibilului în mărime de 20 200 de lei.

Din cauza calității joase a semințiilor, reclamantul susține că a ratat un venit în mărime de 677 041 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” cu privire la încasarea prejudiciului material și a venitului ratat, a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție extensivă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 21 iulie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” a declarat apel solicitând, casarea hotărârii menționate și emiterea unei decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel din 23 ianuarie 2018, s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim”, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2017 și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim”, s-a admis integral.

S-a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” suma de 156 486 lei cu titlu de prejudiciu efectiv, suma de 677041 lei cu titlu de venit ratat, suma de 6444 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și cheltuieli de plata taxei de stat în mărime de 6000 lei, în totala suma de 845 971 lei.

La 13 și 14 februarie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” a declarat recurs solicitând, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018 și menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2017.

În motivarea cererii de recurs a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

La examinarea cauzei nu a constatat și elucidat obiectiv toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și a apreciat arbitrar probele încălcând principiul imparțialității.

Este greșită concluzia instanței de apel precum că, instanța de fond eronat a aplicat prevederile art.268 lit.b) Cod civil.

În speță, instanța de apel a dat o apreciere și interpretare eronată a raportului juridic litigios, în partea ce ține de majorarea termenului de prescripție extensivă. Nu a ținut cont de noțiunea de termen prevăzut la art.259 Cod civil și anume faptul că activitatea subiectelor raporturilor juridice de drept civil este intimidată nu numai de limitele drepturilor subiective și ale obligațiilor.

Recurentul susține că reclamantul și-a întemeiat pretențiile din acțiune prin faptul că i-au fost comercializate niște produse ce nu corespund standartelor ca ulterior să solicite și venit ratat, însă aceste pretenții sunt neîntemeiate.

Marfa comercializată Societății cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim”, corespunderea tuturor normelor prescrise, însă cumpărătorul nu a respectat normele tehnologice ce țin de creșterea produselor agricole, acțiuni ce nu pot fi imputate vânzătorului. Semințele au fost comercializate în limita termenului indicat în certificatul de calitate.

Recurentul relatează că reclamantul nu a prezentat nici o probă ce ar demonstra vinovăția Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Prim” la momentul executării obligației de vânzare-cumpărare către Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” a semințelor de pepene verde Crimson Sweet, însă Curtea de Apel nu a luat în considerație aceste circumstanțe.

La momentul vânzării semințelor de pepene verde Societății cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim”, de către vânzător au fost prezentate toate actele necesare ce confirmă calitatea și cantitatea produselor comercializate, iar invocările a unui presupus viciu nu sunt susținute de careva temei, din motiv că vânzare semințelor de pepene verde a avut loc la 14 februarie 2014, iar cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la 04 iulie 2016.

Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Prim” menționează că cumpărătorul urma să înainteze pretenții vânzătorului îndată ce a descoperit viciile bunului nedeclarate de acesta până la termenul stabilit în contract. Dacă în contract nu a fost stabilit un termen de înaintare a pretențiilor, dreptul la acțiune al cumpărătorului este de 6 luni în cazul bunurilor mobile.

Astfel, chiar dacă termenul începe a curge nu din data vânzării 14 februarie 2014 ci de la 20 august 2014, când comisia a presupus că soiul nu întrunește caracteristicile și însușirile de valoare economică în Moldova, reclamanta urma a se adresa în instanța de judecată până la 20 februarie 2015 și nicidecum nu la 04 iulie 2016.

Recurentul consideră că venitul ratat invocat de reclamant este neîntemeiat și nejustificat. Argumentele precum că potrivit informației pieței "Negustorii" prețul de vânzare a pepenilor verzi a fost de 5-6 lei per kilogram, sunt eronate, deoarece, potrivit datelor Biroului Național de Statistică prețul de mediu de vânzare a pepenilor verzi a constitui pentru trimestrul III 1,86 lei per kilogram iar în trimestrul IV doar 0,735 lei per kilogram, iar media generală pentru anul 2014 este de 1 556 lei per kilogram.

Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” a anexat date referitoare la recolta medie, ca răspuns al Biroului Național de Statistică, iar prețul este de 4 ori mai mare, decât prețul mediu de piață pe anul 2014. Intimata nu a invocat cheltuieli ce survin la recoltare și realizarea produselor, ci doar un presupus venit ratat.

La capitolul prejudiciu nu a prezentat niște calcule și nu a adus argumente concrete (facturi, bonuri) din ce este compus prejudiciul cauzat limitându-se doar la o expunere a unui eventual calcul.

Recurentul afirmă că pune la îndoială faptul că anume semințele de pepene verzi au fost plantate de către intimat, din motiv că însuși în cererea de chemare în judecată Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” drept proba prezintă faptul că la careva gospodării la o distanță de 800 m roada a fost analogică.

Însă Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Prim” nu a comercializat gospodăriilor invocate semințe de pepene verde, iar în asemenea situație se denotă doar faptul că apelanta a comercializat semințele procurate de la Societatea cu Răspundere

Limitată „Vadalex-Prim” terților pentru a avea un beneficiu economic iar acțiunea depusă în instanța de judecată nu este altceva decât o tentativă de îmbogățire fără justă cauză.

În opinia recurentului probele anexate la materialele cauzei nu au fost cercetate de către instanța de apel în cadrul dezbaterilor judiciare și, astfel, a emis o decizie neîntemeiată.

Prin referința depusă la 19 martie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” a indicat că soluția instanței de apel este corectă și întemeiată pe probe veridice, iar argumentele recursului nu combat temeiurile legale pe care se bazează decizia instanței de apel.

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Prim” este pur declarativ, bazat pe presupuneri și argumente nedovedite. Motivele invocate nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. A pledat pentru respingerea recursului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2018, recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” a fost considerat admisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs constată că, dispozitivul deciziei a fost emis de Curtea de Apel Chișinău la 23 ianuarie 2018.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cererea de recurs a fost declarată la 13 februarie 2018.

Respectiv, recursul este depus în conformitate cu prevederile art.434 din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

La examinarea cauzei, atât în instanța de fond cât și în instanța de apel, s-a invocat de către recurent, omiterea termenului special de prescripție.

Din materialele dosarului se constată că la 04 iulie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” solicitând încasarea prejudiciului material și venitului ratat ca urmare a comercializării unui produs viciat.

Judecând pricina în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii cererii de chemare în judecată, ca fiind depusă peste termen, stabilind că în temeiul art.268 Cod civil, acțiunile privind descoperirea viciilor bunului, după vânzare, se prescriu în termen de 6 luni.

Astfel, a stabilit că dreptul la acțiune pentru reclamant a apărut la 20 august 2014, iar acțiunea în judecată a fost înaintată abia la 04 iulie 2016, adică cu omiterea termenului special de prescripție extensivă.

Instanța de apel, judecând pricina în apel, a ajuns la concluzia că acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” la 04 iunie 2016, a fost depusă în termen, deoarece la caz sunt aplicabile prevederile art.267 Cod civil și nu prevederile art.268 lit. b) Cod civil. Astfel, a considerat că prima instanță greșit a respins acțiunea ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material pe când, în speță, prima instanță a emis o soluție legală și întemeiată.

Colegiul menționează că în situația în care bunul este afectat de vicii ascunse care îl fac impropriu folosirii, legiuitorul a stabilit că vânzătorul răspunde pentru viciile ascunse, ***ceea ce conferă cumpărătorului dreptul de a acționa împotriva vânzătorului în termenele stabilite de lege.***

Conform art.268 lit.b) Cod civil se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind viciile ascunse ale bunului vândut.

Cât privește viciile ascunse, potrivit normelor reglementate de art. 783 alin. (1) și (2) Cod civil, cumpărătorul are dreptul să înainteze vânzătorului, îndată ce a descoperit viciile bunului nedeclarate de acesta până la vânzare, pretenții dar nu mai târziu de termenul stabilit în contract.

Dacă în contract nu este stabilit un termen, pretențiile pot fi înaintate în cel mult 6 luni din ziua predării bunului, iar în privința imobilelor, în cel mult un an.

La caz, potrivit facturii fiscale nr. DV 3043412 din 14 februarie 2014, Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” a vândut Societății cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” semințe de pepene verde de soiul Crimson Sweet Vilmorin, achitând pentru acestea suma de 10 450 de lei.

La procurarea semințelor, vânzătorul a eliberat cumpărătorului certificatul de calitate a semințelor Crimson Sweet, eliberat de Centrul de Stat pentru Certificarea Materialelor Semincer nr.4023 la 11 martie 2013 și valabil până la 11 martie 2014.

Ulterior, după procurare, semințele de pepene verde au fost cultivate, însă cumpărătorul susține că din cauza calității joase a semințelor, nu au rodit.

Astfel, la 20 august 2014 terenul cultivat cu pepeni verzi, a fost inspectat de către specialiști din cadrul Direcției Agricole și Alimentare al DRSA Hîncești.

Potrivit Actului de inspectare a terenului agricol cultivat cu pepeni verzi care aparține Societății cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” cu suprafața de 14 ha, amplasat în satul Mereșeni, r-nul Hîncești din 20 august 2014, rezultă că la cercetarea terenului arabil în privința măsurilor agrotehnice efectuate și a plantelor s-a constatat că: terenul a fost arat, cultivat, schema semănatului 2.1*0,9 m, semănat, mecanizat, adâncimea semințelor este de 5,6 cm, în cuib sunt câte una, două pante, între rânduri este

buruian (predomină mohorul, vârsta aproximativ de 30 zile), în rânduri, între plante este o fișie de 50 cm, curată fără buruieni, liber de dăunători și boli, plantele au tulpina slab dezvoltată, fără ramificații cu lungimea de 50-60 cm, frunzele sunt mici de culoare verde, internoduri sunt scurte înflorite, flori-1%, fructe lipsesc, rădăcinile sunt subțiri și scurte, toate plantele sunt de aproape de aceeași mărime.

La 16 septembrie 2014, prin procesul-verbal nr.82 s-au prelevat probe de materie primă agricolă, a plantelor vii pepeni verzi.

Prin raportul efectuat de către Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova din 19 septembrie 2014 s-a concluzionat că plantele vii pepeni verzi nu conțin reziduri de ingrediente active de pesticide clororganice, fosfoorganice, organoazote (compuși heterociclici), piretroide.

Respectiv, după întocmirea actelor menționate supra, reclamantul susține că semințele procurate aveau vicii ascunse, nu au rodit și din acest motiv a suportat și un venit ratat.

Conform art. 272 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Prin urmare, prescripția extinctivă în dreptul civil definește stingerea dreptului la acțiune neexercitat în termenul de prescripție.

Or, caracterul sancționator al prescripției rezultă din această definiție, în esență prescripția reprezentând o sancțiune a persoanei care a rămas în pasivitate și nu a înțeles să își exercite drepturile în termenul prevăzut de lege.

Termenele de prescripție se referă la termenele de apărare a drepturilor civile și a intereselor protejate de lege. Aceasta este o perioadă de timp pentru adresare în instanța de judecată cu cereri de apărare sau exercitare silită a drepturilor sau a intereselor protejate de lege.

Stabilirea termenelor de prescripție este îndreptată spre asigurarea funcționării normale a circuitului civil.

În cererea de chemare în judecată reclamantul a menționat că prin actul de inspectare a terenului agricol cultivat cu pepeni verzi din 20 august 2014, a fost stabilită respectarea procesului agrotehnic de cultivare a pepenilor, precum și întreprinderea tuturor acțiunilor necesare pentru cultivarea pepenilor verzi achiziționați de la Societatea cu răspundere Limitată „Vadalex-Agro”, fiind constatată lipsa roadei așteptate, numărul plantelor și vârsta acestora.

Distinct de cele constatate supra, reținem că momentul când persoana a cunoscut despre viciile ascunde ale bunului vândut, urmează să fie analizat în coroborare cu obligația părților de a se folosi cu bună credință de drepturile sale procesuale.

În cauza de față, având în vedere că obiectul acțiunii privește viciile ascunse ale bunului vândut, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data descoperirii viciilor, adică, 20 august 2014, momentul întocmirii Actului de inspectare a terenului agricol cultivat cu pepeni verzi, deoarece, încă din momentul începerii inspectării terenului cultivat cu pepeni verzi, reclamantul și-a format o poziție precum că semințele procurate aveau vicii ascunse.

Respectiv, Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” a solicitat încasarea prejudiciului material și a venitului ratat ca urmarea a comercializării mărfii cu viciile ascunse, cu încălcarea termenului special de prescripție.

Instanța de recurs menționează că prin prisma art.6 pct.1 din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, ***dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.***

Accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (*Guérin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37*). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept.

Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33*).

Curtea Europeană a statuat că dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Dreptul de acces la o instanță de judecată impune, prin însăși natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp și spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii*).

În Hotărârea nr.16 din 28 mai 1998, Curtea Constituțională a afirmat că pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi.

Potrivit pct. 65, 66 din Hotărârea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității unor prevederi din Codul de procedură civilă din 30 mai 2003, sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice ***care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.***

În conformitate cu normele procesual-civile, pentru a pune în mișcare o acțiune civilă, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de fond și formă, precum ar fi respectarea competenței jurisdicționale, ***a termenului de prescripție***, existența capacității procesuale de exercițiu, respectarea regulilor cu privire la forma și conținutul cererii de chemare în judecată.

În acest sens, menționăm că termenele de 6 luni reglementate de art.268 lit.b) și art.783 din Codul civil sunt termene legale de garanție, care marchează momentul obiectiv al începutului prescripției.

În circumstanțele date, în mod corect instanța de fond a stabilit că acțiunea înaintată de reclamant, la 04 iulie 2016, este prescrisă, dat fiind faptul că termenul de prescripție s-a împlinit în data de 20 februarie 2015, anterior formulării prezentei acțiuni,

adică peste termenul de 6 luni prevăzut de lege pentru apărarea pe calea intentării acțiunii civile în instanța de judecată.

Or, conform art. 271 Codul civil acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond.

Din actele pricinii este cert faptul că această condiție este întrunită, deoarece reprezentantul părții pârâte a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind depusă cu omiterea termenului special de prescripție.

Respectiv, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele cauzei și legea aplicabilă.

Instanța de apel, a interpretat eronat prevederile art. 268 lit.b) și art.783 din Codul civil, ceea ce a dus la pronunțarea unei hotărâri neîntemeiate.

Luând în considerație cele constatate supra, Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 445 alin.1 lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

A admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro”.

A casa decizia Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2018.

A menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2017, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Slavodim-Prim” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vadalex-Agro” cu privire la încasarea prejudiciului material și a veniturii ratat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Visternicean

Nina Vascan

Dumitru Mardari